

महाराष्ट्र राज्य विद्युत निर्मिती कंपनी मर्यादित (महानिर्मिती कंपनी) आणि
महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी (महावितरण कंपनी) मर्यादित यांच्या
बहु-वर्षीय वीज दराच्या प्रक्रियेवरील संकल्पना पत्रिका

महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोगास
सादर

एबीपीएस इन्फ्रास्ट्रक्चर अँडवायझरी प्रायव्हेट लिमिटेड
यांनी तयार केलेली

फेब्रुवारी, २००७

१. महाराष्ट्रातील विद्युत निर्मिती कंपनी आणि परवानधारकांनी सादर केलेल्या बहु-वर्षीय वीज दराच्या प्रस्तावासंबंधीची पार्श्वभूमी

विद्युत अधिनियम (वि.अ.) २००३ चा कलम ६१, राष्ट्रीय विद्युत धोरण आणि मविनिआ (वीज दराच्या अटी व शर्ती) विनियम, २००५ मधील विनियम १२.१ आणि १४.१ अन्वये बहु-वर्षीय वीज दराची तत्त्वे लागू करणे अनिवार्य आहे.

विद्युत कंपन्यांनी केलेल्या विनंत्या लक्षात घेऊन, बहु-वर्षीय वीज दराची चौकट लागू करण्याबाबतच्या दिनांक २० डिसेंबर, २००५ च्या आदेशात आयोगाने नमूद केले की, मविनिआ (वीज दराच्या अटी व शर्ती) विनियम, २००५ मध्ये नमूद करण्यात आल्याप्रमाणे बहु-वर्षीय वीज दराच्या चौकटीत १ एप्रिल, २००६ ऐवजी दिनांक १ एप्रिल, २००७ पासून आयोग वीज दर निश्चित करेल आणि त्यानुसार बहु-वर्षीय वीज दराच्या चौकटीचा पहिला नियंत्रण कालावधी हा १ एप्रिल, २००७ ते ३१ मार्च, २०१० या कालावधीतील तीन आर्थिक वर्षांचा राहिल.

वरील बाबी लक्षात घेऊन, विद्युत निर्मिती कंपनी आणि परवानेधारकांनी मविनिआ (वीज दराच्या अटी व शर्ती) विनियम, २००५ नुसार, आर्थिक वर्ष २००७-०८ ते आर्थिक वर्ष २००९-१० या पहिल्या नियंत्रण कालावधीकरिता आपल्या बहु-वर्षीय वीज दराच्या याचिका सादर केल्या आहेत.

२. वीज दर ठरविण्याकरिता लागू केलेले विविध विनियम

पूर्वी ठरवून देण्यात आलेल्या काही लक्ष्यांकांच्या तुलनेत प्रत्यक्ष कामगिरी चांगली झाली असेल तर तिचे मापन करून व त्याकरिता प्रोत्साहने देऊन, कार्यक्षमता वाढविणे, हा वीज दर ठरविण्याबाबतच्या कोणत्याही विनियमांचा प्राथमिक उद्देश असतो. प्रोत्साहने देण्याबाबतच्या धोरणांमध्ये जागतिक स्तरावर, लक्ष्यांक निर्धारण करण्यास्करिता नियामकांनी वैविध्यपूर्ण पध्दती व तंत्रे अंगिकारली

आहेत. प्रोत्साहनात्मक धोरणे निश्चित करण्यासाठी स्वीकारण्यात आलेले काही सर्वसाधारण दृष्टिकोन खालीलप्रमाणे आहेत:-

- अ. परतावा दर विनियम (आरओआर)
- ब. किंमतीवरील मर्यादेबाबतचा विनियम
- क. महसुलावरील मर्यादा विनियम
- ड. स्लाइडिंग स्केल (आरओआर बॅण्डविड्थ)
- इ. मोजपट्टी विनियम
- एफ. लक्ष्यांकावर आधारित प्रोत्साहन विनियम

प्रोत्साहनांबाबतच्या या विविध दृष्टिकोनांवर आधारित विनियमांचा तपशील, तुराज जमास्ब, डिपार्टमेंट ऑफ अॅप्लाइड इकॉनॉमिक्स, केंब्रिज युनिव्हर्सिटी, मायकेल पॉलिट, जज इन्स्टिट्यूट ऑफ मॅनेजमेंट, केंब्रिज युनिव्हर्सिटी, डिसेंबर, २०००, यांच्या “ बेंचमार्किंग अॅण्ड रेग्युलेशन ऑफ इलेक्ट्रिसिटी ट्रान्समिशन अॅंड डिस्ट्रिब्युशन युटिलिटीज: लेसन्स फ्रॉम इंटरनॅशनल एक्सपिरिअन्स ” यामध्ये उपलब्ध आहे.

२.१ आयोगाचा दृष्टिकोन

विद्युत निर्मिती कंपनी आणि परवानेधारकांच्या महसुलाची गरज ठरविण्याकरिता, परतावा दर विनियमाचा दृष्टिकोन आयोगाने आपल्या विनियमात स्वीकारला आहे. त्याचवेळी, काही अस्थिर घटकांकरिता कामगिरीच्या मार्गदर्शिकेच्या आधारे, नियंत्रण कालावधीत टप्प्याटप्प्याने कामगिरीत सुधारणा व खर्च कमी करण्याचा दृष्टिकोन आयोगाने आपल्या डोळ्यासमोर ठेवला आहे.

३. वीज दर निश्चितीसाठी आयोगाने यापूर्वी स्वीकारलेली प्रक्रिया

महाराष्ट्र राज्यात विजेचा दर ठरविण्यासाठी महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोगाने (आयोग) कार्यक्षमतेच्या मापदंडांच्या आधीन राहून, खर्च अधिक परतावा दर, दर वर्षी निश्चित करण्याचा मार्ग स्वीकारला होता. वीज दर ठरविण्याच्या या पध्दतीनुसार, विद्युत निर्मिती कंपनी किंवा (वितरण किंवा पारेषण) परवानेधारक यांनी मिळवावयाच्या विविध आकारांपासून अपेक्षित महसुलाच्या आधारे दर वर्षी प्रस्ताव सादर करणे आवश्यक आहे आणि

आयोगाकडून परवानेधारकाने सुचविलेला वीज दर मान्य केला जातो किंवा वेगळा वीज दर मंजूर करण्यात येतो. परंतु वीज दर ठरविण्याची ही वार्षिक पध्दत, खूपच अपूरी असल्याबाबत धोरण ठरविणारे व नियामक यांच्याकडून चर्चा होत होती.

त्यामुळे, वीज दर ठरविण्याची प्रक्रिया अधिक भरवशाची आणि वीज दर ठरविण्याला अधिक नियामक निश्चितता असेल अशा रितीने, प्रोत्साहनांवर आधारित बहु-वर्षीय वीज दर (एमवायटी) प्रक्रिया तयार करण्यात आली आहे.

४. बहु-वर्षीय वीज दराची संकल्पना

बहु-वर्षीय वीज दराच्या चौकटीची व्याख्या म्हणजे या चौकटीन्वये परवानेधारकाच्या परतावा/नफ्यावर नियंत्रण ठेवण्याची तत्त्वे आणि कंपनीच्या खर्च व महसुलाच्या प्रत्येक घटकाकरिता मार्गदर्शिका आगाऊ निश्चित करून विद्युत निर्मिती कंपनीवर किंवा परवानेधारकावर काही कालावधीकरिता नियंत्रण ठेवण्यात येते. बहु-वर्षीय वीज दराच्या संकल्पनेमुळे सर्व हितसंबंधितांना निश्चिततेची हमी दिली जाते. या संकल्पनेखाली दैवी आपत्तीच्या कारणांखेरीज, वीज दरात ठराविक मर्यादेच्या पलिकडे चढ-उतार होऊ नयेत, हा या संकल्पनेचा पाया आहे. आगामी तीन ते पाच वर्षांमध्ये वीज दर काय असतील याबाबतची स्पष्ट कल्पना ग्राहकांना मिळेल आणि नियंत्रण कालावधीतील वीज दर ठरविण्याची तत्त्वे माहित असल्यामुळे विद्युत कंपनीदेखील तिच्या व्यवसायाचे नियोजन करू शकेल. बहु-वर्षीय वीज दर असे सूचित करित नाही की, नियंत्रणाच्या कालावधीत प्रत्येक वर्षी, नियामक आयोग, एक-सारखाच दर ठरवेल; अर्थात, नियामक आयोगाने तसे करण्याचे ठरविले तर त्यास कोणताही प्रत्यावय असणार नाही. नियामक आयोग किरकोळ वीज दर ठरविण्याकरिता मार्गदर्शक सूत्रे आखून देण्याची शक्यता अधिक असून, एकदा ही सूत्रे ठरवून दिल्यानंतर त्या ठराविक मर्यादेतच वीज दरातील चढ-उतार राहतील, अशी अपेक्षा आहे.

त्यामुळे, बहु-वर्षीय वीज दराची संकल्पना दोन भागात विभागली जाऊ शकते. एका भागाद्वारे निविष्ट खर्च (इनपुट कॉस्ट) विनिर्दिष्ट करणे तर दुस-या भागाद्वारे उत्पादन किंमत विनिर्दिष्ट करणे, अभिप्रेत आहे. या दोन्ही बाबतीत, अचूक खर्च/किंमत याबाबतची आकडेवारी विनिर्दिष्ट करून किंवा

आयोगाने मान्यता दिलेल्या ठराविक तत्त्वांवर आधारित सुत्रांद्वारे समायोजन करुन हे केले जाऊ शकेल.

५. बहु- वर्षीय वीज दराचे फायदे

वार्षिक वीज दर निश्चितीऐवजी बहु वर्षीय वीज दराची पध्दत अवलंबिल्यामुळे खालील फायदे होण्याची अपेक्षा आहे:-

- एक) आयोग, विद्युत कंपन्या आणि इतर हितसंबंधित यांची नियामक कामे कमी होतील
- दोन) नियामक अनिश्चितता कमी होईल आणि
- तीन) प्रोत्साहने देण्याच्या आणि न देण्याच्या पारदर्शक व स्थिर पध्दतीची तरतूद राहिल; नियंत्रण कालावधीत कोणतेही " क्लॉ-बॅक" किंवा पूर्व-निश्चित केलेल्या कार्यक्षमतेच्या निकषांमुळे झालेला फायदा वाटून घ्यावयाचा नसल्यामुळे हे शक्य आहे.

पूर्व-निश्चित केलेल्या भविष्यातील कालावधीकरिता कोणते नियम लागू करावयाचे हे, बहु-वर्षीय वीज दर पध्दत आगाऊ स्पष्ट करते. या पध्दतीमध्ये विनियमातील नियंत्रणाऐवजी प्रोत्साहने देणे किंवा दंड आकारणे, असा प्रयत्न आहे. अशा रितीने, पूर्व-निश्चित केलेल्या आगाऊ कालावधीत विविध कृती/घटनांमधून काय निष्पन्न होईल याबाबत, सर्व हितसंबंधितांना जाणीव करुन देता येईल व त्यानुसार त्यांना नियोजन करणेही शक्य होईल.

बहु-वर्षीय वीज दर पध्दतीतील तत्त्वांमुळे , एकतर विद्युत निर्मिती कंपन्या किंवा परवानेधारकांना दीर्घ कालावधीत लागू केलेल्या विनियमातील नियमांबाबत स्पष्टता मिळते आणि त्यामुळे विकासासाठी वाढीव निधी मिळण्यास व कामकाजही अधिक चांगले होण्यास आणि वीज पुरवठ्याच्या दर्जात व ग्राहक सेवेमध्ये सुधारणा होण्यास मदत होते. दुसरे म्हणजे, बहु-वर्षीय वीज दर पध्दतीचा एक भाग म्हणून प्रोत्साहनांच्या आखणीमुळे कार्यक्षमतेत वृद्धी होण्यास मदत होईल. कार्यक्षमतेतील सुधारणांचा परिणाम दिसून येण्यास वेळ लागणार असल्यामुळे, ही प्रोत्साहने दीर्घ कालावधीकरिता लागू करण्यात यावीत. तिसरे म्हणजे, या पध्दतीमुळे, वीज पुरवठ्यातील जोखीम कमी होण्यास परवानेधारकांना मदत होईल.

कार्यक्षमतेतील सुधारणेमुळे वीज पुरवठ्याच्या खर्चात घट होऊन त्याचा फायदा ग्राहकांना मिळू शकतो. प्रत्येक नियंत्रण कालावधीच्या सुरुवातीला, सुधारित पातळीवर कार्यक्षमतेचे लक्ष्यांक पुन्हा ठरवून देण्यात येणार असल्याने बहु-वर्षीय वीज दर पध्दतीमुळे दीर्घ कालावधीत वीज दर कमी होतील, अशी अपेक्षा आहे.

६. महाराष्ट्रात बहु- वर्षीय वीज दराची चौकट

एकूण महसुलाच्या गरजेची आणि वीज दर आणि आकारांपासून मिळणा-या अपेक्षित महसुलाची गणना करण्यासाठी, मविनिआ (वीज दराच्या अटी व शर्ती) विनियम, २००५ नुसार बहु वर्षीय वीज दराची चौकट, खालील घटकांवर अवलंबून राहिल:-

१. नियंत्रण कालावधी;
२. नियंत्रण कालावधीतील एकूण महसुलाची गरज आणि वीज दर व आकारांपासून मिळणा-या अपेक्षित महसुलाबाबत अर्जदाराचा अंदाज;
३. विशिष्ट घटकांतील सुधारणेसाठी मार्गदर्शिका;
४. मान्य केलेल्या अंदाजाच्या तुलनेत कामगिरीचा वार्षिक आढावा आणि कामगिरीतील तफावतीचे नियंत्रणाखाली असलेल्या आणि नियंत्रणाखाली नसलेल्या घटकांमध्ये वर्गीकरण;
५. नियंत्रणाधीन नसलेल्या घटकांमुळे झालेला मान्यता-प्राप्त नफा किंवा तोटा ग्राहकांना लागू करण्याचे सूत्र;
६. नियंत्रणाखाली असलेल्या घटकांमुळे झालेला मान्यता-प्राप्त नफा किंवा तोटा हिस्से पाडून वाटून घेण्याचे सूत्र;
७. मान्य केलेले अंदाज आणि कामगिरीच्या वार्षिक आढाव्याच्या निष्कर्षांवर आधारित, नियंत्रण कालावधीतील प्रत्येक आर्थिक वर्षाकरिता वीज दर निश्चितीकरण.

६.१ बहु-वर्षीय वीज दराचा कालावधी

बहु-वर्षीय वीज दराची चौकट किती कालखंडासाठी असेल हे आयोगाने निश्चित केले असून त्याला नियंत्रण कालावधी असे संबोधण्यात आले आहे. पहिला नियंत्रण कालावधी तीन आर्थिक वर्षांचा असेल व त्याची सुरुवात आर्थिक वर्ष २००७-०८ ते आर्थिक वर्ष २००९-१० पासून होईल आणि त्यानंतरचा नियंत्रण कालावधी पाच आर्थिक वर्षांचा राहिल. सर्व विद्युत कंपन्या आणि परवानेधारकांनी आर्थिक वर्ष २००७-०८, २००८-०९ आणि २००९-१० च्या पहिल्या नियंत्रण कालावधीकरिता बहु-वर्षीय वीज दराच्या याचिका सादर केल्या आहेत.

६.२ बहु-वर्षीय वीज दराच्या चौकटीखाली नियंत्रण कालावधीकरिता लागू असलेले वीज दर

बहु-वर्षीय वीज दराच्या चौकटीखाली संपूर्ण नियंत्रण कालावधीमध्ये एकसारखा वीज दर लागू असणार नाही. या चौकटीखाली एकूण महसुलाची गरज आणि वीज दरापासून मिळणा-या अपेक्षित महसुलाच्या मान्यता-प्राप्त अंदाजावर आधारित, वीज दर हा, नियंत्रण कालावधीच्या प्रत्येक वर्षाच्या सुरुवातीला निश्चित करण्यात येईल.

६.३ नियंत्रणाखाली असणारे व नियंत्रणाखाली नसणा-या घटकांचे निश्चितीकरण

विद्युत क्षेत्राचे नियामक स्वरूप लक्षात घेता, कंपनीचे व्यवस्थापन ज्या खर्चावर नियंत्रण ठेवू शकेल व ज्यावर ठेवू शकणार नाही, अशा दोन भागात खर्चाचा विचार केल्यास ते उपयुक्त ठरेल. कंपनीच्या मालकांना आणि व्यवस्थापनास त्यांच्या नियंत्रणाखाली असलेला खर्च कमी करण्यासाठी प्रोत्साहन आणि नियंत्रणाखाली नसलेल्या खर्चापासून होणा-या असाधारण नफा व तोट्यांपासून त्यांना संरक्षण मिळणे, हा या विनियमांचा उद्देश आहे.

६.३.१ नियंत्रणाखाली नसलेले घटक

विनियम १७.६.१ मध्ये खालील घटक हे नियंत्रणाखाली नसलेले घटक म्हणून ठरविण्यात आले आहेत:

- दैवी आपत्तीच्या घटना
- कायद्यातील बदल, न्यायालयाचे निर्णय आणि केंद्र शासन, राज्य शासन किंवा आयोगाचे आदेश
- आर्थिक परिणाम करणारे पुढील अकल्पित बदल- चलनवाढीचा दर, बाजारातील व्याज दर, कर आणि वैधानिक करेतर शुल्क (लेव्ही)
- वीज निर्मिती खर्च आणि/किंवा विनियम २५ (अल्प-कालीन वीज खरेदीच्या संदर्भातील बाबी) मध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या परिस्थितीमुळे केलेला वीज खरेदीवरील खर्च

महावितरण कंपनीने पहिल्या नियंत्रण कालावधीकरिता सादर केलेल्या प्रस्तावात नियंत्रणाखाली नसलेल्या घटकांमध्ये खालील अतिरिक्त बाबींचा समावेश करण्याची विनंती केली आहे-

- व्याज दरातील बदल
- भाग-भांडवल आणि भांडवलीकरण यावर मिळणारा परतावा
- हस्तांतरण योजनेस अंतिम स्वरूप देण्यात आल्यावर होणारे परिणाम

६.३.२ नियंत्रणाखाली असलेले घटक

विनियम १७.६.२ मध्ये खालील घटक हे नियंत्रणाखाली असलेले घटक म्हणून ठरविण्यात आले आहेत:

- प्रकल्प कार्यान्वित करताना झालेल्या विलंबामुळे, किंमतीत वाढ झाल्यामुळे किंवा व अकार्यक्षमतेमुळे होणारा भांडवली खर्च
- बुडित कर्जासह तांत्रिक व वाणिज्यिक तोटे

- एकाच वीज वितरण क्षेत्रामध्ये एकाहून अधिक वितरण परवानेधारक असल्यामुळे आणि सध्याच्या ग्राहकांनी मुक्त प्रवेश स्वीकारल्यामुळे ग्राहक संख्येत होणारा बदल
- खेळत्या भांडवलाची आवश्यकता
- परवानेधारकांच्या कृतीच्या मानकांच्या विनियमात विनिर्दिष्ट करण्यात आलेली मानके
- कामगारांची उत्पादनक्षमता

६.४ नियंत्रणाखाली असलेल्या घटकांमुळे झालेला फायदा अथवा तोटा हिस्से करून वाटून घेण्याचे सूत्र

नियंत्रणाखाली असलेल्या घटकांमुळे झालेला फायदा अथवा तोटा हिस्से करून वाटून घेण्याचे सूत्र, मविनिआ (वीज दराच्या अटी व शर्ती) विनियम, २००५ मध्ये खालीलप्रमाणे ठरवून देण्यात आले आहे-

विद्युत निर्मिती कंपनी किंवा परवानेधारकाला नियंत्रणाखाली असलेल्या घटकांमुळे झालेल्या मान्यताप्राप्त एकत्रित फायद्याची खालीलप्रमाणे विभागणी करण्यात येईल-

- अशा फायद्यातील **एक-तृतियांश** रक्कम वीज दरात सूट म्हणून, आदेशात नमूद केलेल्या कालावधीकरिता देण्यात येईल;
- परवानाधारकाच्या बाबतीत, अशा फायद्यातील एक-तृतियांश रक्कम ही भविष्यातील तोटा भरून काढण्यासाठी एक **विशेष राखीव निधी** म्हणून ठेवण्यात येईल;
- फायद्यातील उरलेल्या रकमेचा विनियोग, विद्युत निर्मिती कंपनी किंवा परवानाधारक, योग्यरित्या करतील.

विद्युत निर्मिती कंपनी किंवा परवानेधारकाला नियंत्रणाखाली असलेल्या घटकांमुळे झालेल्या मान्यताप्राप्त एकत्रित तोट्याच्या बाबतीत खालीलप्रमाणे विभागणी करण्यात येईल-

- अशा तोट्याच्या **एक-तृतियांश** रक्कम वीज दरात अतिरिक्त आकार म्हणून, विनियम १७.१० खालील आयोगाच्या आदेशात नमूद केलेल्या कालावधीकरिता, आकारता येईल; आणि

- उरलेल्या रकमेतील तोटा विद्युत निर्मिती कंपनी किंवा परवानाधारक सहन करेल.

नियंत्रणाखाली असलेल्या घटकांमुळे झालेला एकत्रित नफा किंवा तोटा हिस्से करून वाटून घेण्याचे सूत्र खालील उदाहरणामध्ये दाखवण्यात आले आहे-

कामगिरीच्या लक्ष्यांकापेक्षा अधिक पूर्ती झाल्यास फायद्याची विभागणी करणे -

तपशील	एकक	मान्यताप्राप्त	प्रत्यक्ष
वितरण तोटा	%	३२.९७	३९.९७
फायदा	रु. कोटी		१२०

आयोगाने ठरवून दिलेल्या लक्ष्यांकापेक्षा जर वितरण तोटा कमी झाला आणि त्यामुळे विद्युत कंपनीला रु. १२० कोटींचा फायदा झाला तर हा फायदा खालीलप्रमाणे विभागण्यात येईल-

- एक-तृतीयांश म्हणजेच रु. ४० कोटी वीज दरात सूट देण्यासाठी
- एक-तृतीयांश म्हणजेच रु. ४० कोटी विद्युत कंपनी विशेष राखीव निधीसाठी
- उरलेली रक्कम म्हणजेच रु. ४० कोटी विद्युत कंपनीला योग्य वाटेल त्या विनियोगासाठी

कामगिरीच्या लक्ष्यांकापेक्षा कमी पूर्ती झाल्यास तोट्याची विभागणी करणे -

तपशील	युनिटस	मान्यताप्राप्त	प्रत्यक्ष
वितरण तोटा	%	३२.९७	३३.९७
तोटा	रु. कोटी		१२०

आयोगाने ठरवून दिलेल्या लक्ष्यांकापेक्षा जर वितरण तोटा जास्त झाला आणि त्यामुळे विद्युत कंपनीला रु. १२० कोटींचा तोटा झाला तर हा तोटा खालीलप्रमाणे विभागण्यात येईल-

- एक-तृतियांश म्हणजेच रु. ४० कोटींची रक्कम ग्राहकांकडून वीज दराच्या माध्यमातून वसूल करणे
- उरलेली रक्कम म्हणजेच रु. ८० कोटीचा तोटा परवानाधारक सहन करणे

६.५ नियंत्रणाखाली नसलेल्या घटकांमुळे झालेला फायदा किंवा तोटा हिस्से करून वाटून घेण्यासाठी सूत्र

नियंत्रणाखाली नसलेल्या घटकांमुळे विद्युत निर्मिती कंपनी किंवा परवानाधारकाला झालेला मान्यताप्राप्त एकत्रित फायदा किंवा तोट्याचे विद्युत निर्मिती कंपनी किंवा परवानाधारकाच्या वीज दरामध्ये आदेशात नमूद केलेल्या कालावधीकरिता समायोजन करण्यात येईल.

इंधनाच्या किंमतीतील बदलांमुळे झालेल्या फायद्याबाबत किंवा तोट्याबाबत वेगळा विचार करण्यात येईल, असेही या विनियमामध्ये नमूद करण्यात आले आहे.

६.६ विद्युत निर्मिती कंपनी आणि परवानाधारकांनी काही विशेष घटकांसाठी ठरवलेली विशिष्ट मार्गदर्शिका

अ. महानिर्मिती कंपनी

महानिर्मिती कंपनीने त्यांच्या याचिकेत, पहिल्या नियंत्रण कालावधीकरिता खालील कामगिरीच्या मूल्यमापनासाठी मार्गदर्शिका आखून दिली आहे-

- केंद्रातील उष्णांक
- सहाय्यकारी वापर
- उपलब्धता
- संचलन व सुव्यवस्थेवरील खर्च
- वाहतुकीतील घट

महानिर्मिती कंपनीने पहिल्या नियंत्रण कालावधीतील प्रत्येक वर्षाकरिता आखून दिलेले कामकाजविषयक कामगिरीचे मापदंड खालील तक्त्यात थोडक्यात देण्यात आले आहेत-

Trajectory of Operational Parameters (Availability and PLF)

Sl.	Generation Station	Availability (%)					PLF (%)				
		FY06	FY 07	FY08	FY09	FY 10	FY06	FY 07	FY08	FY09	FY 10
		Actual	Projected				Actual	Projected			
1	Bhusawal	85.10	88.48	86.44	74.90	86.41	80.75	76.35	77.50	66.91	79.18
2	Chandrapur	76.12	72.25	85.97	86.16	85.81	68.24	62.75	80.00	80.00	80.00
3	Nasik	82.12	88.77	85.39	79.13	86.41	72.17	77.36	75.55	70.24	76.56
4	Koradi	78.76	84.82	85.61	85.87	81.31	68.28	71.01	75.43	74.54	71.00
5	Paras	98.91	87.89	83.70	86.41	86.41	94.39	80.70	71.50	73.45	73.45
6	Parli	91.63	87.34	86.34	86.41	77.43	85.40	79.73	77.60	77.45	69.37
7	Uran	50.63	53.22	53.22	53.22	53.22	50.61	50.91	52.77	52.77	52.77
8	Khaperkheda	85.38	91.07	86.44	85.73	85.04	77.52	84.35	82.34	81.44	80.79
9	Paras Expansion Unit-1	-	-	-	86.44	86.44	-	-	86.44	86.44	86.44
10	Parli Expansion Unit-1			80	80	80	-	-	80	80	80

Trajectory of Operational Parameters (Station Heat Rate and Aux. Consumption)

Generation Station	Sl.	Station Heat Rate (kCal/kWh)					Aux. Consumption (%)				
		FY06	FY 07	FY08	FY09	FY 10	FY06	FY 07	FY08	FY09	FY 10
		Actual	Projected				Actual	Projected			
Bhusawal	1	2656	2657	2663	2663	2652	9.29	9.75	9.75	9.75	9.75
Chandrapur	2	2611	2600	2600	2600	2600	7.79	8.36	8.50	8.50	8.50
Nasik	3	2651	2655	2663	2663	2652	9.07	9.00	9.00	9.00	9.00
Koradi	4	2977	2977	2977	2977	2977	9.64	10.28	10.28	10.28	10.28
Paras	5	3196	3232	3200	3200	3200	9.58	10.39	10.00	10.00	10.00
Parli	6	2661	2660	2660	2660	2660	9.20	9.40	9.40	9.40	9.40
Uran	7	2026	2004	2000	1980	1980	2.27	2.20	2.30	2.30	2.30
Khaperkheda	8	2597	2614	2644	2644	2644	9.58	9.00	9.00	9.00	9.00
Paras Exp. Unit-1	9			2500	2500	2500			9.00	9.00	9.00
Parli Exp. Unit-1	10			2500	2500	2500			9.00	9.00	9.00

Trajectory of Operational Parameters (Secondary Fuel Consumption and Transit Loss)

Sl.	Generation Station	Secondary fuel consumption (ml/kWh)					Transit Losses (%)				
		FY06	FY 07	FY08	FY09	FY 10	FY06	FY 07	FY08	FY09	FY 10
		Actual	Projected				Actual	Projected			
1	Bhusawal	2.90	3.77	3.02	3.02	2.90	1.77	2.04	2.04	2.04	2.04
2	Chandrapur	1.04	1.15	1.19	1.20	1.20	1.00	0.98	0.98	0.98	0.98
3	Nasik	2.35	2.85	3.34	3.36	3.31	1.00	1.74	1.74	1.74	1.74
4	Koradi	2.67	3.42	3.42	3.41	3.35	0.80	1.00	1.00	1.00	1.00
5	Paras	1.54	2.93	2.90	2.83	2.83	2.11	2.34	2.34	2.34	2.34
6	Parli	3.65	2.50	2.49	2.49	2.49	3.91	2.50	2.50	2.50	2.50
7	Uran	-	-	-	-	-	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
8	Khaperkheda	2.86	1.28	1.94	1.96	1.96	1.50	1.40	1.40	1.40	1.40
9	Paras Expansion Unit-1			2.00	2.00	2.00	-	2.34	2.34	2.34	2.34
10	Parli Expansion Unit-1			2.06	2.00	2.00	-	2.50	2.50	2.50	2.50

वरील मार्गदर्शिकेवरून असे दिसून येते की, महानिर्मिती कंपनीने पहिल्या नियंत्रण कालावधीत बहुतांश कामकाजविषयक कामगिरीच्या मापदंडांकरिता कोणतीही सुधारणा सुचविलेली नाही.

विनियमांनुसार, कामगिरीच्या मापदंडांसाठी मार्गदर्शिका, मागील वर्षातील कामगिरीच्या आधारे विहित करावयाची आहे. मागील कामगिरी, प्रस्तावित गुंतवणूक, केंद्राचे आयुर्मान, आणि इतर राज्यातील जुन्या विद्युत केंद्रांच्या कामगिरीच्या तुलनेत महानिर्मिती कंपनीच्या केंद्रांसाठी कृतीचे लक्ष्यांक ठरविणे, या बाबी विचारात घेऊन कामगिरीच्या मापदंडांसाठी एक मार्गदर्शिका विहित करण्याचे आख्येगाने ठरविले आहे.

ब. महावितरण कंपनी

वितरण हानी कमी करण्यासाठी आणि वसूलीत सुधारणा करण्यासाठी, महावितरण कंपनीने त्यांच्या बहु-वर्षिय वीज दराच्या याचिकेत, खालील तक्त्यात नमूद केल्याप्रमाणे एक मार्गदर्शिका प्रस्तावित केली आहे-

वितरण हानी आणि वसूलीत सुधारणा करण्यासाठी महावितरण कंपनीची
मार्गदर्शिका

तपशील	२००६-०७ (अंदाजित)	२००७-०८	२००८-०९	२००९-२०१०
वितरण हानी मार्गदर्शिका	३२.९७%	३०.९७%	२८.९७%	२६.९७%
वसूलीतील सुधारणा	९१%	९२%	९३%	९४%